

Dosarul nr. 2r-933/2018

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: Iu. Potînga)

Instanța de recurs: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, V. Cotorobai, M. Anton)

DECIZIE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Moșneaga împotriva lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Alexandr Bogoev

c o n s t a t a ț ă :

La 28 septembrie 2016, Andrei Moșneaga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea; a fost încasat în mod solidar din contul lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva în beneficiul lui Andrei Moșneaga prejudiciul material în sumă de 45015,68 lei; a fost încasat în mod solidar din contul lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva în beneficiul lui Andrei Moșneaga cheltuieli legate de judecarea cauzei formate din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 1454,50 de lei și servicii prestate de asistența juridică profesională în mărime de 4000,00 de lei, iar în total în sumă de 5454,50 de lei.

La 04 mai 2018, Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc, a depus cerere de apel împotriva hotărârea primei instanțe și a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului un termen de 7 zile, din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1012,85 lei. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile

menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 21 septembrie 2018, prin intermediul poștei electronice, Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc a expediat cererea de apel motivată cu anexarea copiei bonului de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Alexandr Bogoev și remisă în adresa acestuia cu toate documentele anexate.

La 01 noiembrie 2018, Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a solicitat casarea acesteia cu remiterea cauzei instanței de apel pentru judecarea apelului.

În motivarea recursului a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, deoarece avocatul Alexandru Iachimciuc în conformitate cu art. 5, alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014 deține semnătură electronică la poșta respectivă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 04 octombrie 2018 și a expediat-o apelantului prin poșta electronică la data de 15 octombrie 2018.

Astfel, recursul declarat la 01 noiembrie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Articolul 368, alin. (1) Cod de procedură civilă, stabilește că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368, alin. (1) Cod de procedură civilă.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or, apelantul nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat apelul motivat și dovada de achitare a taxei de stat în termenul stabilit.

În această ordine de idei urmează a menționa că la 28 septembrie 2016, Andrei Moșneaga a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatiane Bogoeva cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea; a fost încasat în mod solidar din contul lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva în beneficiul lui Andrei Moșneaga prejudiciul material în sumă de 45015,68 lei; a fost încasat în mod solidar din contul lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatianei Bogoeva în beneficiul lui Andrei Moșneaga cheltuieli legate de judecarea cauzei formate din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 1454,50 de lei și servicii prestate de asistența juridică profesională în mărime de 4000,00 de lei, iar în total în sumă de 5454,50 de lei.

La 04 mai 2018, Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc, a depus cerere de apel împotriva hotărârea primei instanțe și a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului un termen de 7 zile, din momentul recepționării încheierii, pentru prezentarea cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1012,85 lei. Totodată, s-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Tot actele cauzei atestă că încheierea din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de reprezentantul apelantului la data de 14 septembrie 2018, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 68).

La 24 septembrie 2018 Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc, a expeditat în adresa Curții de Apel Chișinău copia unei cereri de apel, act întocmit de către avocatul nominalizat, care nu a fost semnat nici olograf și nici prin semnătură electronică și o copie a unei taxe de stat, fără a respecta cerințele instituite prin încheierea din 10 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pentru prezentarea cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1012,85 lei.

Conform art. 1, alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, prezenta lege stabilește regimul juridic al semnăturii electronice și al documentului electronic, inclusiv cerințele principale față de valabilitatea acestora și cerințele principale față de serviciile de certificare.

În sensul art. 2 al Legii nominalizate, prin autenticitate a documentului electronic se înțelege calitate a documentului electronic care constă în faptul că acesta este semnat de persoana care deține o semnătură electronică autentică și este abilitată cu drept de semnătură; cheie privată - consecutivitate digitală unică, formată prin intermediul dispozitivului de creare a semnăturii electronice și destinată a fi utilizată pentru crearea semnăturii electronice; destinatar al documentului electronic - persoană fizică sau juridică căreia îi este adresat documentul electronic sau altă persoană care, în condițiile legii sau ale contractului, recepționează documentul electronic; document electronic - informație în formă electronică, creată, structurată, prelucrată, păstrată și/ sau transmisă prin intermediul computerului sau al altor dispozitive electronice, semnată cu semnătură electronică în conformitate cu prezenta lege; produs asociat semnăturii electronice - mijloace tehnice sau de program ori componente specifice ale acestora, destinate a fi utilizate de către un prestator de servicii de certificare la

prestarea serviciilor de certificare sau destinate a fi utilizate pentru crearea ori verificarea semnăturilor electronice; Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice - registru ținut în formă electronică în care sânt consemnate împuternicirile de reprezentare în baza semnăturii electronice acordate de către persoane fizice sau juridice unei alte persoane; semnatar - persoană care deține un dispozitiv de creare a semnăturii electronice și care acționează fie în nume propriu, fie în numele persoanei fizice, al persoanei juridice sau al entității pe care o reprezintă; semnătură electronică - date în formă electronică, care sânt atașate la sau logic asociate cu alte date în formă electronică și care sânt utilizate ca metodă de autentificare.

Conform art. 4 alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, tipurile de semnături electronice, ale căror principii și mecanisme de utilizare sunt reglementate de prezenta lege, sânt următoarele: semnătura electronică simplă; semnătura electronică avansată necalificată; semnătura electronică avansată calificată.

Alin. (2) stabilește că semnătura electronică simplă este semnătura electronică utilizată ca metodă de autentificare, fără a face trimitere exclusiv la semnatar.

Totodată, conform art. 5 alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, semnătura electronică, indiferent de gradul de protecție de care dispune, produce efecte juridice și este acceptată ca probă, inclusiv în cadrul procedurilor judiciare, chiar dacă: a) se prezintă în formă electronică; sau b) nu se bazează pe un certificat eliberat de un prestator acreditat de servicii de certificare; sau c) nu se bazează pe un certificat calificat al cheii publice; sau d) nu este creată prin intermediul dispozitivului securizat de creare a semnăturii electronice.

Conform alin. (2) ale aceluiași articol, semnătura electronică avansată calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă.

În temeiul art. 8 alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, crearea semnăturii electronice se efectuează prin intermediul dispozitivului de creare a semnăturii electronice și/ sau al produsului asociat semnăturii electronice, cu utilizarea datelor de creare a semnăturii electronice.

Articolul 13 alin. (1) al aceleiași legi, stabilește că documentul electronic semnat cu semnătură electronică avansată calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă.

În temeiul alin. (2), documentul electronic semnat cu semnătură electronică simplă sau cu semnătură electronică avansată necalificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul analog pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art. 16 alin. (1).

Alin. (7) stabilește că modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.

Mai mult, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: să fie creat, prelucrat, expediat, recepționat, păstrat, modificat și/sau nimicuit cu ajutorul mijloacelor tehnice și/sau de program; să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice, ce corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; să fie creat și utilizat

prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului; să fie afișat într-o formă perceptibilă; să permită utilizarea sa repetată, în conformitate cu art. 15 al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014.

Totodată, în temeiul art. 16 alin. (1) al Legii enunțate, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: este semnat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; este semnat cu semnătura electronică autentică a semnatarului indicat în document.

În conformitate cu art. 19 alin. (1) al aceleiași legi, documentul electronic este creat de semnatar și conține informația ce constituie conținutul documentului electronic și semnătura electronică a semnatarului.

Alin. (2) indică că crearea documentului electronic se finalizează prin aplicarea semnăturii electronice de către semnatar și, după caz, prin aplicarea mărcii temporale.

Conform art. 20 alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, documentul electronic poate fi expedit și recepționat cu ajutorul sistemelor informaționale și de comunicații electronice și/sau al purtătorilor materiali.

Alin. (2) al aceleiași articol stabilește că documentul electronic se expediază într-o formă ce permite păstrarea și utilizarea lui de către destinatar.

În cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră expedit dacă: este expedit de către semnatar ori de către un intermediar în circulația electronică a documentelor, care acționează în numele semnatarului, sau prin sistemul informațional utilizat de către semnatar; este adresat în mod corespunzător sau este direcționat în sistemul informațional indicat de destinatar; este redat într-o formă ce permite prelucrarea lui în sistemul informațional indicat de destinatar; intră într-un sistem informațional ce nu este controlat de către semnatar sau de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului.

De asemenea, conform alin. (4) în cazul în care semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, documentul electronic se consideră recepționat de către destinatar dacă acesta: intră în sistemul informațional din care destinatarul poate să extragă documentele electronice; intră în sistemul informațional indicat de destinatar într-o formă accesibilă pentru utilizare în sistemul respectiv.

În conformitate cu art. 21 alin. (1) al Legii privind semnătura electronică și documentul electronic nr. 91 din 29 mai 2014, dacă semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, moment al expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional, ce nu este controlat de către semnatar sau de către intermediarul în circulația electronică a documentelor, care expediază documentul electronic în numele semnatarului.

Prevederile alin. (2) indică că dacă semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, moment al recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat

din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem - din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.

Așadar, prin prisma normelor precitate se denotă cert că documentul expedit de apelant nu conținea nici semnătura olograf și nici semnătură electronică, iar dovada de plată a taxei de stat urma a fi prezentată nemijlocit în original, care și se atașează la materialele cauzei.

Astfel, instanța de apel întemeiat a contestat că apelantul nu a înlăturat în termen neajunsurile stabilite de instanță circumstanța, ceea ce a constituit temei de restituire a apelului prin prisma art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

La caz, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele avocatului prin care a indicat că cererea depusă a fost semnată electronic, în cazul în care actele cauzei atestă contrariul.

În conformitate cu art. 61 Cod de procedură civilă, părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În speță, instanța de recurs menționează că de către apelantul-recurent nu au fost luate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Instanța de recurs remarcă și practica CtEDO, care, în cauza SRL „Tudor-Comerț” vs. Moldova, a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare. Afirmția recurentului precum că, prin încheierea recurată i se îngrădește accesul la justiție, este neîntemeiat, or în cazul în care solicitantul nu a prezentat bonul de plată a taxei de stat în conformitate cu prevederile legii, lăsarea cererii fără examinare și restituirea ei, din motiv, că reclamantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în termeni stabiliți (plata taxei de stat) nu va fi considerată, conform art. 6 CEDO ca îngrădirea accesului liber la justiție (cauza Romany Caz Grup vs. Moldova, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 04 octombrie 2018, deoarece apelantul nu și-a exercitat în volum deplin drepturile sale procedurale, iar ca consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acestuia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a releva și prevederile

art. 10 Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Alexandr Bogoev, reprezentat de avocatul Alexandru Iachimciuc.

Se menține încheierea din 04 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Moșneaga împotriva lui Alexandr Bogoev, Vladislav Bogoev, Antoninei Bogoeva, Tatiane Bogoeva cu privire la repararea prejudiciului material cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat